

Zpráva z auditu programu Ekoškola

Název školy	ZŠ Josefa Kajetána Tyla a MŠ Písek
Adresa školy	Tylova 2391 397 01 Písek
Jméno ředitele školy	Mgr. Pavel Koc
Jméno koordinátora programu	Mgr. Yvona Zuntová
Datum auditu	16. 11. 2016
Jména auditorů	Tereza Velehradská Barbora Janíčková
První žádost o druhý titul Ekoškola	

1. Naplnění kritérií 7 kroků programu Ekoškola

Název kroku	Počet získaných bodů	Požadovaný počet bodů
Ekotým	87	65
Analýza	77	60
Plán činností	76	60
Monitorování a vyhodnocování	72	55
EV ve výuce	85	50
Informování a spolupráce	81	65
Ekokodex	94	50

2. Slovní hodnocení školy

Podrobný popis dosaženého stavu v jednotlivých kritériích najdete v příloze zprávy.

2.1. Shrnutí kvality realizace programu na škole:

Základní škola J. K. Tyla a Mateřská škola je škola s více než sedmi sty žáky v centru města Písek, která je zapojena do řady projektů z různých oblastí. Program Ekoškola je jedním z nich. Budova i areál školy postupně prochází rekonstrukcí (zateplení, rozvody vody, přírodní zahrada s učebnou, parkoviště). Ředitel školy Mgr. Pavel Koc má velmi dobrý přehled o aktivitách Ekotýmu a také sám přináší nové podněty. Paní koordinátorka Mgr. Yvona Zuntová vede Ekotým s partnerským přístupem a ve škole panuje velmi přátelská atmosféra. Naprostou většinu aktivit realizují samotní žáci, z čehož vyplynulo i zpracování výstupů z Analýzy v jednoduché formě berušek a mráčků nebo interaktivní Plán činností na nástěnce, který je srozumitelný i pro nově zapojené žáky prvního stupně. Ekotým je motivovaný, má spoustu nápadů, které kvůli času ani nezvládá všechny realizovat, proto si pro každý školní rok volí jedno hlavní téma a z ostatních oblastí realizuje nejpálčivější úkoly. Chloubou školy zůstává přírodní zahrada i školní jídelna se salátovým barem či biomičkem z nedaleké farmy.

2.2. Přehled silných a slabých stránek v jednotlivých oblastech

Ekotým

Silné stránky:

Ekotým je sehraný tým žáků školy, kteří ví, co dělají a proč, spolupracují a dovedou svou činnost pěkně prezentovat. Žáci se orientují v aktivitách programu Ekoškola, ačkoliv v loňském roce z Ekotýmu odešli aktivní členové 9. třídy. Oporou je ředitel školy, který velmi pozitivně hodnotí dopad programu na školu, práci Ekotýmu a paní koordinátorky, která dává dětem prostor a podněty pro jejich nápady. Na schůzkách Ekotýmu, které se konají každé pondělí ráno jako přírodovědný kroužek, je věnovaný prostor také na hry pro stmelování týmu. Někdy hry navrhnou a vedou i sami žáci. Na doporučení z minulého auditu Ekotým přibral do svých řad i žáky 4. a 5. tříd a ukázalo se, že tito mladší žáci jsou velkou posilou a oporou Ekotýmu v probíhajících aktivitách.

Slabé stránky a doporučení:

Do budoucna je zde velký potenciál k tomu, aby žáci z Ekotýmu prohlubovali své znalosti a dovednosti, které již mají (EV ve výuce, ekologické programy, vlastní pátrání). Dovednosti získávají především díky přebírání vyšší míry zodpovědnosti za úkoly, které v rámci Ekoškoly plní.

Členové Ekotýmu jsou velmi aktivní a dokážou nést odpovědnost každý za nějakou oblast či aktivitu (role garanta každé aktivity). Doporučujeme proto dále více pracovat s rolemi - žáci sami na předchozí konzultaci navrhovali, že dvojice vzájemně zastupitelných žáků by byly nejvhodnější.

Analýza

Silné stránky:

Analýza byla provedena na základě vlastních dotazníků, vytvořených podle pracovních listů Ekoškoly. Dotazníky připravil Ekotým a na jejich vyplňování se podíleli i ostatní žáci školy. Součástí Analýzy byla beseda se školníkem či vedoucí školní jídelny. Ekotým shrnul výstupy včetně srovnání s předchozím obdobím a silné a slabé stránky zpracoval na nástěnku v atraktivní formě pro ostatní spolužáky (berušky, mráčky). Grafy spotřeb a přehlednou tabulku srovnání s předchozím obdobím vytvořila paní koordinátorka Zuntová.

Slabé stránky a doporučení:

Porovnání mezi jednotlivými lety (např. i na základě shodných dotazníků) může být zajímavé i pro ostatní žáky, a proto by Ekotým mohl zvážit grafické zpracování, které by jednotlivá období zohledňovalo (např. jiná barva berušek). Stejně tak se Ekotým zatím učí pracovat s daty o spotřebách vody a energie. Doporučujeme také zvážit možnosti a způsob informování (ostatních žáků, pedagogů, vedení školy, i třeba veřejnosti) o výstupech z Analýzy aktivněji než je zveřejnění – být v atraktivní formě – na nástěnce.

Plán činností

Silné stránky:

Silnou stránkou Plánu činností je jeho návaznost na zjištěné výstupy z Analýzy, propojení je zachováno i umístěním na sousední nástěnky. S tabulkovým formátem předchozího Plánu činností se Ekotým neztotožnil, a proto ho zpracoval velmi originálním způsobem - tématicky podle oblasti, které se v letošním školním roce bude nejvíce věnovat (voda), jako interaktivní nástěnku: Na lodi je posádka – Ekotým a má rozhozené sítě, ve kterých jsou ryby s jednotlivými úkoly pro každý měsíc. Je zde uvedena odpovědnost, kdo za daný úkol odpovídá, i prostor pro označování splněných úkolů. Interaktivně se dají nesplněné úkoly přesouvat, doplňovat a rozepisovat cíle a jejich naplnění, apod. Rádi bychom tento Plán získali vyfotografovaný na začátku a konci školního roku do Příkladů dobré praxe.

Slabé stránky a doporučení:

Nevýhodou interaktivního plakátového zpracování Plánu činností je jeho obtížná přenositelnost, ať už na web, do Tyláčku nebo do archivu pro možnost monitoringu a srovnání v dalších letech. Z toho důvodu zpracovala opět paní koordinátorka tabulkovou elektronickou verzi. Výzvou do dalšího období zůstává práce s cíli, jejich měřitelnost a naplňování pomocí naplánovaných úkolů a konečně i jejich přenos do srozumitelné formy

pro ostatní spolužáky. Jako vhodné se jeví zejména stanovení dobře definovaného cíle pro hlavní téma, kterému se bude Ekotým v daném roce věnovat a ve kterém je možné jít do hloubky, jak v aktivitách, odbornosti, tak stanovení dílčích cílů.

Monitorování a vyhodnocování

Silné stránky:

V Plánu činností je „malou rybičkou“ označeno, které úkoly byly splněny a které ne. Koordinátorka s Ekotýmem zkoumá, zda byl konkrétní úkol splněn či ne a rovněž dochází ke zkoumání příčin nesplněných úkolů, i když ne k zaznamenávání těchto příčin.

Slabé stránky a doporučení:

Doporučujeme sestavit vysvětlivky ohledně vyhodnocování Plánu činností – aby každý, kdo Plán čte, věděl, jak je označen splněný a nesplněný úkol, dále úkol, který probíhá nebo byl pozastaven. Je škoda, že monitoring spotřeb vody a energie zůstává v kompetenci pana školníka, pana ředitele a paní koordinátorky, přestože žáci tyto informace hodnotili z besedy s p. školníkem jako zajímavé a kromě monitorování by se mohli podílet i na zpracování výstupů. Pokud se škola bude věnovat vždy jednomu tématu do hloubky, pro monitorování povědomí žáků je možné použít dotazníky na začátku a na konci daného období.

Environmentální výchova ve výuce

Silné stránky:

Ekotým každoročně uskutečňuje akci pro žáky prvních tříd, při které je učí správnému třídění odpadků či další principy programu Ekoškola dle zvoleného tématu. Každoroční akcí je také Ekoden, kdy všichni pedagogové navrhují aktivity pro svou třídu. Ve výuce se nejčastěji s programem Ekoškola pracuje v přírodovědě, výtvarných a pracovních činnostech a v třídnických a jiných hodinách podle potřeby (např. při zpracování Analýzy). Škola využívá odpadové materiály - mnoho výtvarných děl, které zdobí většinu chodeb této rozlehlé školy, je z nich vytvořeno. Ekotým dostává prostor vytvořit a organizovat stanoviště s tematikou Ekoškoly i během Sportovního dne.

Slabé stránky a doporučení:

Vzhledem k různorodému zaměření a řadě projektů mají ostatní pedagogové málo prostoru věnovat se ve výuce tématům Ekoškoly, takže se zařazení aktivit programu Ekoškola objevuje ve výuce spíše nárazově. Ke zvážení dáváme možnost vzdělávání celého pedagogického sboru v environmentálních tématech nebo propojení plánovaného zaměření na zdravý životní styl s tématem Zodpovědná spotřeba potravin programu Ekoškoly (viz [projekt Menu pro změnu na webu Ekoškoly](#))

Informování a spolupráce

Silné stránky:

Ve škole se nachází na viditelných, dobře přístupných místech několik nástěnek Ekoškoly. Jedna je určena žákům se zápisy ze schůzek, informacemi o spotřebách, komiksovým obrázkem šetrné domácnosti či aktualitami z odborných časopisů. Druhá ve vestibulu, určená příchozím, s přehledným vysvětlením metodiky 7 kroků, fotkami a postupem práce v programu Ekoškola. Na dalších nástěnkách je výstup z Analýzy, či Plán činností. Webové stránky v současnosti upravuje jeden z rodičů, program Ekoškola zde má vyhrazenou sekci, podobně jako v úspěšném školním časopise Tyláček. Petr z Ekotýmu sem vytváří komiksy o aktuálních tématech (rádi jej zveřejníme jako příklad dobré praxe).

Ekotým se setkal s Ekotýmem ze ZŠ Chyšky, pro který připravil zajímavý program (znovu ho využijí ve zjednodušené formě pro žáky 1. tříd). Škola chystá osvětovou akci ve spojitosti se začátkem prací na pozemku u školy, který chce postupně přeměňovat ve veřejnou přírodní zahradu. Další spolupráce probíhá s panem Ing. Šatrou z odboru ŽP Písek (zajištění exkurzí na skládku a do městské kompostárny), s Lesy města Písek (programy Lesní pedagogiky) či Čevakem (exkurze do čistírny odpadních vod). Škola spolupracuje s biofarmou ve Struhách, která dodává mléko a další výrobky. Pan ředitel zajistil přednášku z farmy pro rodiče a chystá se exkurze pro děti přímo na farmu.

Slabé stránky a doporučení:

Webové stránky jsou v současnosti v procesu „přestavby“, takže množství informací o programu Ekoškola na stránkách je nyní minimální a špatně dostupné. Po rekonstrukci zde uvítáme např. výstupy z Analýzy, Plán, Ekokodex, informace o Ekotýmu i články z realizovaných akcí, které mohou psát žáci. Články o činnosti Ekotýmu jsou zatím zveřejňovány nejvíce v časopise Tyláček, v dalších médiích se daří publikovat jen velmi málo.

Ekokodex

Silné stránky:

Ekokodex je výsledkem dohody všech žáků, je na viditelném místě nad nástěnkou programu Ekoškola, je jasný, srozumitelný a estetický. Obsahuje pravidla pro všechny oblasti, která jsou téměř všechna formulována pozitivně. Ekokodex je vyvěšen ve všech třídách a dalších místnostech, včetně ředitelny. Pravidla Ekokodexu si žáci každoročně na začátku školního roku připomínají, takže povědomí o něm je udržováno na vysoké úrovni.

Slabé stránky a doporučení:

Ekokodex nebyl již dlouhou dobu aktualizován, což může vést k tomu, že nově neosloví ty, kteří kolem něj už roky chodí. Výtvarné zpracování Ekokodexu na nástěnce zůstalo od počátku stejné (lístečky s pravidly), Ekokodexy ve třídách jsou pouze vytištěné. Doporučujeme tedy zvážit aktualizaci Ekokodexu. Vhodným námětem by mohlo být nové výtvarné zpracování podle zvoleného hlavního tématu, kterému se budou v daném roce věnovat (např. Voda), případně je možné i některá pravidla podle tématu zpřesnit či rozepsat.

Ekologický provoz:

Vybraná témata: Odpady, Voda, Prostředí školy

Silné stránky:

Činnost Ekotýmu je rozmanitá a zaměřuje se na mnoho oblastí - sběry papíru, třídění odpadu, péči o zahradu, umístování cedulek připomínajících šetření vodou a další.

Škola má za sebou druhou fázi zateplování budovy a rekonstrukci rozvodů vody (pákové baterie, splachování na fotobuňku), po které spotřeba stoupla, zatím z neznámých příčin. Ekotým v součinnosti s vedením školy provádí analýzu situace, propočítává spotřeby a pátrá po skutečných důvodech. Během rekonstrukce došlo také k poničení košů, takže další aktuálně řešený problém je zajištění nových.

Slabé stránky a doporučení:

Ekotým zatím neví, jaký dopad má zateplení na spotřebu energie, doporučujeme zpracovat přehled spotřeby v době před a po zateplení a prozkoumat důvody, které k daným číslům vedly, a obdobně postupovat u spotřeby vody. Pro monitoring spotřeby doporučujeme využít ochotu pana školníka a zamyslet se nad srozumitelným výstupem (graf, tabulka, obrázek).

K třídění se dlouhodobě příliš nedaří zaujmout žáky 2. stupně ZŠ, doporučujeme se zamyslet nad tím, co by mohlo situaci změnit, např.: doplnit popisky ke košům na tříděný odpad, doplnit koše tam kde nejsou, zapojení všech, nejen Ekotýmu, do přípravy her pro děti z prvního stupně s problematikou odpadů a třídění, apod.

Další inspirací může být program Olejový bandita (viz Příklad dobré praxe ze ZŠ T.G. Masaryka v Českých Budějovicích).

3. Příloha: kritéria a indikátory s označeným dosaženým počtem bodů

Komise jmenovaná ředitelem vzdělávacího centra TEREZA uděluje ZŠ Josefa Kajetána Tyla a MŠ Písek titul Ekoškola.

Jména a podpisy členů komise

.....
Mgr. Petr Daniš

.....
Mgr. Martina Hoferová

.....
Ing. Jan Smrčka

**Vzdělávací centrum TEREZA, z.ú.,
Národní koordinátor programu Ekoškola
Haštalská 17, 110 00, Praha 1
Tel: 224 816 868, fax. 224 819 161
E-mail: ekoskola@terezanet.cz; www.ekoskola.cz**